

ساختار کتاب

کتاب شب امتحان عربی (۱) دهم انسانی از ۴ قسمت اصلی تشکیل شده است که به صورت زیر است:

۱- آزمون‌های نوبت اول: آزمون‌های شماره ۱ تا ۴ این کتاب مربوط به مباحث نوبت اول است که خودش به دو قسمت تقسیم می‌شود:

(الف) آزمون‌های طبقه‌بندی‌شده: آزمون‌های شماره ۱ و ۲ را درس به درس طبقه‌بندی کرده‌ایم. بنابراین شما به راحتی می‌توانید پس از خواندن هر درس از درس‌نامه تعدادی سؤال را بررسی کنید. حواستان باشد این آزمون‌ها هم، ۲۰ نمره‌ای و مثل یک آزمون کامل هستند. برای این آزمون‌ها در کنار سوالات، نکات مشاوره‌ای نوشته‌ایم. این نکات به شما در درس خواندن قبل از امتحان و پاسخگویی به آزمون در زمان امتحان کمک می‌کنند.

(ب) آزمون‌های طبقه‌بندی‌نشده: آزمون‌های شماره ۳ و ۴ را طبقه‌بندی نکرده‌ایم تا دو آزمون نوبت اول مشابه آزمونی باشد که معلمتان از شما خواهد گرفت.

۲- آزمون‌های نوبت دوم: آزمون‌های شماره ۵ تا ۱۲ از کل کتاب و مطابق امتحان پایان سال طرح شده‌اند. این قسمت هم، خودش به ۲ بخش تقسیم می‌شود:

(الف) آزمون‌های طبقه‌بندی‌شده: آزمون‌های شماره ۵ تا ۸ را که برای نوبت دوم طرح شده‌اند هم طبقه‌بندی کرده‌ایم. با این کار باز هم می‌توانید پس از خواندن هر درس تعدادی سؤال مرتبط را پاسخ دهید. هر کدام از این آزمون‌ها هم، ۲۰ نمره دارند. در واقع در این بخش، شما ۴ آزمون کامل را می‌بینید. این آزمون‌ها هم نکات مشاوره‌ای دارند.

(ب) آزمون‌های طبقه‌بندی‌نشده: آزمون‌های شماره ۹ تا ۱۲ را طبقه‌بندی نکرده‌ایم؛ پس، در این بخش با ۴ آزمون نوبت دوم، مشابه آزمون پایان سال معلمتان مواجه خواهید شد.

۳- پاسخ‌نامه تشریحی آزمون‌ها: در پاسخ تشریحی آزمون‌ها تمام آن‌چه را که شما باید در امتحان بنویسید تا نمره کامل کسب کنید، برایتان نوشته‌ایم.

۴- درس‌نامه کامل شب امتحانی: این قسمت برگ برنده شما نسبت به کسانی است که این کتاب را نمی‌خوانند! در این قسمت تمام آن‌چه را که شما برای گرفتن نمره عالی در امتحان عربی زبان قرآن (۱) نیاز دارید، تنها در ۲۰ صفحه آورده‌ایم، بخوانید و لذتش را ببرید!

فهرست

نوبت	پاسخ‌نامه	آزمون
۲۷	۳	اول آزمون شماره ۱ (طبقه‌بندی‌شده)
۲۸	۵	اول آزمون شماره ۲ (طبقه‌بندی‌شده)
۲۹	۷	اول آزمون شماره ۳ (طبقه‌بندی‌نشده)
۳۱	۹	اول آزمون شماره ۴ (طبقه‌بندی‌نشده)
۳۲	۱۱	دوم آزمون شماره ۵ (طبقه‌بندی‌شده)
۳۳	۱۳	دوم آزمون شماره ۶ (طبقه‌بندی‌شده)
۳۴	۱۵	دوم آزمون شماره ۷ (طبقه‌بندی‌شده)
۳۶	۱۷	دوم آزمون شماره ۸ (طبقه‌بندی‌شده)
۳۷	۱۹	دوم آزمون شماره ۹ (طبقه‌بندی‌نشده)
۳۸	۲۱	دوم آزمون شماره ۱۰ (طبقه‌بندی‌نشده)
۴۰	۲۳	دوم آزمون شماره ۱۱ (طبقه‌بندی‌نشده)
۴۱	۲۵	دوم آزمون شماره ۱۲ (طبقه‌بندی‌نشده)

بارم‌بندی درس عربی زبان قرآن (۱) دهم انسانی

نوبت دوم	نوبت اول	مهارت‌های زبانی
۲ نمره	۲ نمره	مهارت واژه‌شناسی
۷ نمره	۷ نمره	مهارت ترجمه به فارسی
۷/۵ نمره	۷/۵ نمره	مهارت شناخت و کاربرد قواعد
۲ نمره	۲ نمره	مهارت درک و فهم
۱/۵ نمره	۱/۵ نمره	مهارت مکالمه
۲۰ نمره	۲۰ نمره	جمع

نمره

نوبت اول پایه دهم دوره متوسطه دوم

٠٢٥

برای پاسگویی درست به این نوع پرسش‌ها
باید تک‌واژه‌هایی که بعد از متن هر درس
آمده را به فوی پدانید.

آزمون شماره ١

ردیف

درس اول

انتخب الصحيح في الترجمة للكلمات التالية:
أكلت القطور في المطعم. (ناهار - شام - صباحاً)

١

الستن متراوِف، متضاد، مفرد و مع اسم‌های
که در هر درس آمده به شما کمک می‌کند و دایره
لغات شما را افزایش می‌دهد.

- عین ما طلب منك.
 الف) نصراة (بالفارسية): زیبا ترو تازه
 ب) مجد (المترادف): مجتهد اجداد
 ج) رخیصة (المتضاد): حقیقة غالیة
 د) در (الجمع): در دررات

٢

سی کنید واژه به واژه در ذهن فود ترجمه کنید
و بعد از آن یک جمله روان با ساختار زیان
فارسی بنویسید و فعل را در پایان جمله بیاورید.

للترجمة:
 الف) الحمد لله الذي خلق السماوات والأرض وجعل الظلامات والتور
 ب) و زانه بأنجح / كالذر المنشورة

٣

٠٥

- عین الصحيح و الخطأ حسب الحقيقة والواقع:
 الف) الأعداد الأصلية هي: واحد، اثنان، ثلاثة، أربعة، خمسة ...
 ب) الأعداد الترتيبية هي: الأول، الثاني، الثالث، الأربع، الخامس ...

درس دوم

٤

٠٧٥

انتخب الصحيح في الترجمة للكلمات التالية:
 الف) هو يحافظ على الهدوء في الصفّ. (راهنمایی - آرامش - سکوت)
 ب) من أي مدينة أنت؟ (چرا - چگونه - کدام)
 ج) وقفَت أماما باب المنظمة. (سازمان - راهرو - ایستگاه)

٥

للترجمة:
 الف) «إنتم مسؤولون حتى عن الواقع والبهائم»

٦

ب) خمسة و سبعون زائد خمسة و عشرين يُساوي مئة.

٧

عین الفعل اللازم و المتعدي:

٨

الف) جاء / قام

٩

عین العدد الصحيح للفراغ:

١٠

الف) كتابان (اثنين - اثنان)

١١

ضع في الفراغ ضميراً مناسباً:

١٢

الف) ما وضعوا. (هم - هي - هو)

١٣

ج) لا تنسى. (نحن - أنتم - هي)

١٤

أكتب في الفراغ كلمة مناسبة حسب المعنى والقواعد:

١٥

الف) واحدة في الحديقة. (תלמידة - تلميذة - تلميذ)

١٦

ج) الجار بما حدث في الشارع. (خبرت - أخبرونا - أخبرني)

درس سوم

١٧

أكتب ترجمة ما أشير إليه بخط:

١٨

كسر الطفل الرجال.

١٩

للترجمة:

٢٠

الف) وينزل لكم من السماء رزقاً

٢١

ج) أدب الوالد الطفل فتآدب.

رتبه	kheilisabz.com	مدت آزمون: ٩٠ دقیقه	رشته: ادبیات و علوم انسانی	عربی زبان قرآن (١)
نمره	نوبت اول پایه دهم دوره متوسطه دوم	آزمون شماره ١		ردیف
٥/٥	روی ترجمه فعل‌ها و کلمات مکث‌کننده.	(الف) ﴿سَيَعْلَمُ الَّذِينَ ظَلَمُوا﴾ ۱) کسانی به دیگران ستم کردند خواهند فهمید. ۲) کسانی که ستم نمودند خواهند دانست. ۳) به زودی خواهند شناخت ستمگران را.	اختیار الترجمة الصحيحة: الف) ﴿سَيَعْلَمُ الَّذِينَ ظَلَمُوا﴾ ۱) هموطن کسی است که با تو در کشورت زندگی می‌کند و او از اهالی آن است. ۲) شهرورند کسی است که با تو و همراه تو در شهر تو زندگی می‌کند و ساکن آن جا است. ۳) پشتیبان تو کسی است که تو را در کشورت کمک می‌کند و شایستگی‌های فراوانی دارد.	١٣
١	نوع فعل یعنی شناخت زمان فعل، ماهیت مثبت، ماهیت منفی، مقابع، امر، نهی و ...	اکثُر نوع الأفعال التي تحتها خط و صيغتها: الف) هُلْ تُصَدِّقُنَّ أَنْ تَرِينَ فِي يَوْمِ مِنَ الْأَيَّامِ أَسْمَاكًا تَتَسَاقطُ مِنَ السَّمَاءِ. ب) حَيَّرُتْ هَذِهِ الظَّاهِرَةُ النَّاسُ سَنَوَاتٍ فَمَا وَجَدُوا لَهَا جَوابًا.		١٤
٢/٥	«يحدث» مطر اللسمك سنتياً في جمهورية الهندوراس في أمريكا الوسطى. تحدث هذه الظاهرة مررتين في السنة أحياناً. فيلاحظ الناس غيمةً سوداءً عظيمـةً ورياحـة قويةً و مطرـاً شديداً لمدة ساعتين أو أكثر ثم تُصبـح الأرض مفروشـةً بالأسماك فـيأخذـها الناس لطبـخـها وتناولـها. حـاول العـلمـاء معرفـة سـرـ تلك الظـاهـرة العـجـيبةـ، فـأرسـلـوا فـريقـاً لـزيارة المـكانـ و التـعرـفـ عـلـى الأـسـماـكـ الـتـي تـتسـاقـطـ عـلـى الـأـرـضـ.» اول سوال‌های بعد از متن را پسوند بعد بروید سراغ متن و بمله‌ای که تشابه کلمات دارد.	اقرأ النص ثم أجب عن الأسئلة: الف) ماذا يلاحظ الناس؟ ج) ماذا يأخذ الناس؟ ه) عين الأفعال المزيدة في النص و اكتب باتها.		١٥
٠/٧٥	ج) يتجلّى اتحاد الأمة الإسلامية.	اکثُر ترجمة ما أُشير إليه بخطـ: الف) تـشارـوـوا كـإـخـوـانـ و تـعـاملـوا كـالـأـجـانـبـ.		١٦
١/٥	کلامان از بمله را که ترجمه نشده، تشفیع (هید).	للترجمة: الف) إِنَّ هَذِهِ أُمَّتَكُمْ أُمَّةٌ وَاحِدَةٌ وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاعْبُدُونِ) ب) (الصَّيَافِيَّةُ ثَلَاثَةُ أَيَّامٍ فَمَا زَادَ فَهُوَ صَدَقَةٌ. ج) مَنْ رَأَى مِنْكُمْ أَحَدًا يَدْعُو إِلَى التَّفْرِيقَ فَهُوَ عَمِيلُ الْعَدُوِّ.		١٧
٢	کلامان از بمله را که ترجمه نشده، تشفیع (هید).	کمل الترجمة: الف) على الصيف أن يتحول بعد ثلاثة أيام. ب) لا تعبدوا من دون الله أحداً. ج) الرفـاة لا تنـامـ في الـيـومـ الـواـحـدـ إـلـاـ أـقـلـ مـنـ ثـلـاثـيـنـ دقـيقـةـ. د) المـدـيرـ تـصـحـنـاـ و تـذـمـنـاـ عـلـىـ عـمـلـنـاـ القـبـيجـ.		١٨
١	به همانگی نهاد و گزاره (مبتدأ و فبر) توجه لنید.	ضع في الفراغ فعلاً مناسباً: الف) الزُّمَلَةُ (عارفـتم - عرفـتـنـ - تعارـفـ) ج) نحن (لا يـتـعـارـفـونـ - ما تـعـارـفــناـ - ما أـتـعـارـفـ)		١٩
٠/٥	ب) الطالـبـانـ (يتـعـارـفـونـ - يـتـعـارـفــانـ - تـعـارـفـ) د) أـنـتـنـ (تعـارـفــنـ - تـعـارـفــونـ - تعـارـفــنـ)	اکثُر وزن الكلمات الثالثية و حروفها الأصلية: الف) أـدـخـلـ، يـدـخـلـ، إـدـخـالـ		٢٠
١	اول بمله‌ها را پسوند بعد بروید به سراغ کلمات مناسب آن‌ها.	ضع في المربع العدد المناسب. (جملة واحدة زائدة) ١) الفارع ☐ قطعة من الأرض ٢) البتعة ☐ إسم إشارة لغير الترتيب. ٣) المحيط ☐ أكبر من البحر كثرة ٤) ذاك ☐ ليس في داخله شيء في ذلك الوقت		٢١
٢٠	جمع نمرات	موفق باشید		

١		kheilisabz.com	مدة آزمون: ٩٠ دقيقة	رشته: أدبيات و علوم انسانية	عربى زبان قرآن (١)
نمره	نوبت دوم پایه دهم دوره متوسطه دوم		آزمون شماره ٦	ردیف	
١				مهارات واژه‌شناسی	١
١				<p>أكثُرْ ترجمة ما أُشير إليه بخطِّ: ب) رأيُ الطَّيَارِ واقفًا جنبَ الطَّائِرِ. د) الْكَلْبُ يقْدِرُ عَلَى سَمَاعِ صَوْتِ السَّاعَةِ عَلَى بَعْدِ أربعينِ قَدْمًا.</p>	٢
١				<p>عَيْنَ ما طَلَبَ منكِ: الف) خَيْمٌ (بالفارسية): نافذة ☐ غُرفة ☐ كبار ☐ أكبَر ☐ عملاً ☐ عمِيلات ☐</p>	٣
١				<p>انتُخب الصَّحِيحُ في التَّرْجِمَةِ لِلكلماتِ التَّالِيَةِ: ب) لا يُصَدِّقُ العَالَقُ قَوْلُ الَّذِي يَكْذِبُ كثِيرًا. (دروغ مِي گوید - تکذیب مِی کند - دروغ نمی گوید) د) فَحَصَ الطَّيْبُ أَسْنَانَ الطَّفْلِ. (معالجه کرد - نسخه نوشته - معاینه کرد)</p>	٤
٥				مهارات ترجمة به فارسي	٤
٥				<p>للترجمة: الف) ﴿مَنْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيْكُمْ بِضَيَاءٍ أَفَلَا تَسْمَعُونَ﴾ ج) ﴿إِنَّا نَطَّمُ أَنْ يَغْفِرَ لَنَا رَبُّنَا حَطَّابِيَا﴾ هـ) ﴿إِذَا قَدَرْتَ عَلَى عَدُوِّكَ فَاجْعِلِ الْعَفْوَ شُكْرًا لِلْقُدْرَةِ عَلَيْهِ﴾ زـ) يَسِّنُ الْعُلَمَاءَ مِنْ مَعْرِفَةِ سَرِّ تِلْكَ الظَّاهِرَةِ الْعَجِيبَةِ. طـ) لِلْفَرَّارِبِ صَوْتٌ يُحَدِّرُ بِهِ بَقِيَّةَ الْحَيَوانَاتِ حَتَّى تَبْتَعِدَ سَرِيعًا عَنْ مَنْطَقَةِ الْخَطَرِ.</p>	٥
٢				كلم الترجمة:	٥
٢				<p>الف) عَيْلَكَ يَذْكُرُ اللَّهَ فِإِنَّهُ نُورُ الْقَلْبِ. بـ) وَأَدْخَلْنَاكُمْ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُمْ مِنَ الصَّالِحِينَ﴾ جـ) ﴿وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخَلَّقُونَ﴾ دـ) ﴿وَإِذَا قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يَا قَوْمَ إِنَّكُمْ ظَلَمْتُمْ أَنفُسَكُمْ﴾</p>	٦
٥/٥				انتُخب الترجمة الصحيحة:	٦
٥/٥				<p>الف) آلِيَّوْمُ السَّادِسُ مِنْ آيَامِ الْأَسْبُوعِ يَوْمُ الْحَمِيسِ. ١) روز ششم از روزهای هفتة روز تعطیل است. بـ) سافرنا إلى قرية، لأننا بحاجة إلى الهدوء. ١) به روستایی مسافت کردیم تا به آرامش کامل برسیم.</p>	٧
٥/٥				مهارات شناخت و كاربرد قواعد	٧
٥/٥				<p>عَيْنَ الفاعل و نائب الفاعل و اذْكُرْ إعرابهما:</p> <p>الف) تَنْقُلُ النَّاقَلَاتُ مُشْتَقَاتِ النَّفَطِ.</p>	٨
٥/٥				<p>عَيْنَ الاسم المجرور و اذْكُرْ عَلَامَةَ الجَرِّ:</p> <p>الف) حُسْنُ السُّؤَالِيِّ نِصْفُ الْعِلْمِ.</p>	٩
٥/٥				<p>عَيْنَ الكلمات المعرفة في العبارة:</p> <p>الف) بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾</p>	١٠
٥/٥				<p>عَيْنَ الكلمات المبنية:</p> <p>الف) هُوَ - هَذَا - قُلُوبٌ - رَجُلٌ</p>	

نمره	kheilisabz.com	مدة آزمون: ٩٠ دقيقة	رشه: أدبيات و علوم انسانى	عربي زيان قرآن (١)
	نوبت دوم پایة دهم دوره متوسطه دوم		٩ آزمون شماره	رديف
١		ب) كان صديقي مرض جلدي	عين الصفة والمضاف إليه ثم أذكر إعرابهما: الف) أنظر لتلك السجدة / ذات الحضن النّصّرة	١١
١		أعرب الكلمات المعينة وأذكر عالمة إعرابها: الف) الصلاة مفتاح كل خير.	١٢	
٥/٥		أكتب في الفراغ عدداً أو معدوداً مناسباً: الف) طول قامة الزرافة أمتار. (ست - ست - ستة)	١٣	
٥/٥		عين الفعل اللازم والمتعلّق في العبارة: الف) تعيش الأسماك في النهر.	١٤	
١		أكتب في الفراغ كلمة مناسبة حسب المعنى والقواعد: الف) و يقول يا ليتني كنت ثرابةً (المؤمن - الكافر - المتقى) ج) عليك بذكر الله فاته نور (القلب - القلب - القلوب)	١٥	
١		عين المبتدأ والخبر والفاعل والمفعول في العبارات التالية وأذكر عالمة إعرابه: الف) يلعق القط جرحه عدّة مرات حتى يائمه.	١٦	
٢/٥		اقرأ النص ثم أجب عن الأسئلة: الدلفين حيوان ذكي يحب مساعدة الإنسان! يستطيع أن يرشدنا إلى مكان سقوط طائر أو مكان غرق سفينتين. تؤدي الدلفين دوراً مهماً في الحرب والسلام وتكشف ما تحت الماء من عجائب وأسرار وتساعد الإنسان على اكتشاف أماكن تجمّع الأسماك. هي تؤدي حركات جماعية وتشكل معاً. الف) إلى أين يرشدنا الدلفين؟ ج) علام (على + ما) تساعد الدلفين الإنسان؟ هـ ما هي الحروف الأصلية للأفعال: يحب، يرشد، تؤدي، تتكلّم	١٧	
٢٠	جمع نمرات	موفق باشيد		

پاسخنامه تشریحی

- د) چون فعل به صورت جمع مذکر مخاطب آمده (ستنزلون)، ضمیر منفصل مناسب آن به صورت جمع مذکر مخاطب می‌آید: **أَنْتَ سَتَنْزِلُونَ** (شما پایین نخواهید آمد)
- نکته:** به همانگی حرفی میان ضمیرهای منفصل و متصل توجه کنید:
- (الف) در «هُمَا» و «فَعَلَا» و «يَفْعَلَانَ» **«نَّ** در «هَنَّ» و «فَعْلَنَّ» و «يَفْعَلَنَّ
 - ث) در «أَنْتَ» و «فَعَلْتَ» و «تَفَعَّلَ» **«تَّنَّا** در «أَنْتَمَا» و «فَعَلْتَمَا
 - ت) «ثُمَّ» در «أَنْتَمِ» و «فَعَلْتَمِ» **«تُّنَّا** در «أَنْتَنَّ» و «فَعَلْتَنَّ
 - أ) در «أَنَا» و «أَفْعَلَ» **«نَّ» در «نَّحْنَ» و «فَعَلْنَا» و «نَّفْلَ**
- ب) **الرابعة**
ج) **أخيرني**
د) **حُجْرَةً**

بررسی: الف) با توجه به کلمه بعد از جای خالی، **واحدة**: **يَكْ**، باید در جای خالی اسمی بیاید که هم مفرد باشد و هم اعراب آن مانند **واحدة** مرفوع (۲) باشد **— تلمذة**

ترجمه: یک دانشآموز (دختر) در باغ است.

ب) با توجه به کلمه پیش از جای خالی **الغرفة**: **اتاق** باید در جای خالی اسمی بیاید که هم مؤنث باشد و هم مجرور **— الرابعة**

ترجمه: به اتاق چهارم می‌روم.

ج) با توجه به واژه **الجاء**: **همسایه** که مفرد و مذکر است، فعل نیز مفرد و مذکر می‌آید

ترجمه: همسایه از آن‌چه در خیابان اتفاق افتاد، مرا باخبر کرد.

د) با توجه به واژه **فارغة**: که مفرد و مؤنث است و نقش صفت را دارد در جای خالی نیز موصوف به صورت مفرد و مؤنث می‌آید **— حجرة**

ترجمه: در هتل، یک اتاق خالی را دیدم.

۱۱- کودک شیشه را شکست.

۱۲- الف) او (خداؤند) برای شما از آسمان رزقی نازل می‌کند.

ب) ماهی‌ها متعلق به آب‌های مجاور نیستند بلکه به آب‌های اقیانوس اطلس تعلق دارند.

ج) پدر، کودک را ادب کرد و او ادب شد.

بررسی: الف) **يُنَزِّل**: فعل مضارع ثالثی مزید در باب تفعیل و معلوم و متعدی، فاعل آن ضمیر مستتر «هو»، نازل می‌کند / **رَزْقًا**: مفعول، رزق و روزی

ب) **الأَسْمَاءُ مَاهِيَّهَا** / **لِيَسْتَ**: نیست / **المَيَاهُ الْمَجاوِرَةُ**: ترکیب وصفی، آب‌های مجاور

نکته: اگر اسمی جمع غیرانسان باشد آن اسم در حکم یک اسم مفرد مؤنث تلقی می‌شود، در نتیجه فعل، صفت و ... برای آن مفرد مؤنث می‌آید:

المَيَاهُ الْمَجاوِرُ (نادرست) **— الْمَيَاهُ الْمَجاوِرَةُ** (درست)

جمع مکسر	مفرد مذكر	مع مکسر	مفرد مؤنث
غیرانسان			

المحيط الأطلسي: ترکیب وصفی، اقیانوس اطلس

ج) **أَدْبٌ**: فعل ماضی در باب تفعیل، معلوم و متعدی، ادب کرد / **الْوَالِدُ**: فاعل، پدر / **الطَّفْلُ**: مفعول، کودک را / **تَأَدَّبَ**: فعل ماضی در باب تفعیل، معلوم و لازم، ادب شد

۱۳- الف)

بررسی: الف) **سَيَعْلَمُ**: فعل مستقبل، مفرد مذکر غایب، خواهد داشت، خواهد داشت (به اعتبار این که فاعل آن **الَّذِينَ** جمع است / **الَّذِينَ**: فاعل، کسانی که / **ظَلَمُوا**: فعل ماضی و فاعل آن ضمیر باز (واو)، ستم نمودند).

ب) **يَعِيشُ**: فعل مضارع، زندگی می‌کند / **مَعَكَ**: با تو / **فِي وَطْنِكَ**: در کشورت

۱۴- الف) **تُصَدِّقُينَ** **— فعل مضارع / مفرد مؤنث مخاطب / در باب تفعیل**

تَسَاقَطُ **— فعل مضارع / مفرد مؤنث غایب در باب تفاعل**

ب) **حَيَّرَتْ** **— فعل ماضی / مفرد مؤنث غایب / در باب تفعیل**

ما **وَجَدُوا** **— فعل ماضی / جمع مذکر غایب**

آزمون شماره ۱ (نوبت اول)

- ۱- صحنه را در رستوران خوردم.
- ۲- الف) **تَضَرَّعَ**: تر و تازه
- ب) **مُجَدَّد**: مجتهد (کوشای)
- ج) **رَخِيْصَة ≠ غَالِيَة** (از زان ≠ گران)
- د) **دُرَّ**: جمع آن **— دُرَّ** (مواریدها)
- ۳- الف) سایش از آن خدایی است که آسمان‌ها و زمین را آفرید و (در آن‌ها) تاریکی‌ها و روشنایی را قرار داد.

ب) او (خداؤند) آن را با ستارگانی مانند مرواریدهای پراکنده آراست.

بررسی: الف) **الْحَمْدُ**: حمد و ستایش / **حَلَقَ**: فعل ماضی، ثالثی مجرد، معلوم و متعدی، ضمیر مستتر «هو» فاعل آن، آفرید / **السَّمَاءُ**: مفعول، آسمان‌ها را / **جَعَلَ**: فعل ماضی، ثالثی مجرد، معلوم و متعدی، فاعل آن ضمیر مستتر «هو»، قرار داد / **الظَّلَمَاتِ**: مفعول، تاریکی‌ها را / **النَّورُ**: معطوف به «الظَّلَمَاتِ»، روشنایی

ب) زان: فعل ثالثی مجرد، معلوم و متعدی، فاعل آن «هو» مستتر، آراست، زینت داد / ۴: مفعول، آن را / **بَأْنَجِمَ**: با ستارگانی / **الدُّرُّ** المنتشر: ترکیب وصفی (موصوف، جمع مکسر غیرانسان + صفت به صورت مفرد مؤنث)، مرواریدهای پراکنده

۴- الف) درست

بررسی: الف) اعداد اصلی به ترتیب این‌گونه است: واحد (یک)، اثنان (دو)، ثلثة (سه)، أربعة (چهار)، خمسة (پنج) ... (درست)

ب) اعداد ترتیبی به ترتیب این‌گونه است: الأول (اول)، الثاني (دوم)، الثالث (سوم)، الرابع (چهارم)، الخامس (پنجم) ...

۵- الف) او از (حفظ) **أَرَامِش** در کلاس مراقبت می‌کند.

ب) تو اهل **كَادِم** شهری؟
ج) تو روبروی در **سَازَمَان** ایستادی.

۶- الف) قطعاً شما مسئول هستید حتی در مورد مکان‌ها و چارپایان.

ب) هفتاد و پنج به اضافه بیست و پنج برابر است با صد.

بررسی: الف) **إِنْ**: قطعاً / **كُمْ**: شما / **مَسْؤُلُونَ**: مسئول هستید / عن البقاع: در مورد مکان‌ها / **الْبَاهَمِ**: معطوف، چارپایان

ب) خمسة و سبعون: مبتداً، عدد اصلی به صورت معطوف، هفتاد و پنج / زان: خبر، به اضافه / خمسة و عشرين: عدد اصلی به صورت معطوف، بیست و پنج / **يُسَاوِي**: فعل مضارع در باب مقاولات، فاعل آن «هو» مستتر / **مِئَةً**: مفعول، صد

۷- الف) جاء: آمد، لازم / **قَامَ**: ایستاد، لازم
ب) **أَرْسَلْنَا**: فرستادیم، متعدی / **أَنْزَلَ**: فرو فرستاد، متعدی

۸- الف) **كَاتِبَانِ إِثْنَانِ** (دو کتاب) / **ب** المدرسة العاشرة (مدرسه دهم)

بررسی: الف) چون «كتابان» به صورت مثنی و با «ان» آمده است عدد آن نیز به عنوان صفت آن با «ان» می‌آید **— إِثْنَانِ**

ب) چون «المدرسة» اسم مفرد مؤنث است صفت آن نیز که عدد ترتیبی است به صورت مؤنث می‌آید **— العاشرة**

۹- الف) **هُمْ** / **نَحْنُ** / **جَنَاحَ** / **أَنْتَ**

بررسی: الف) چون فعل به صورت جمع مذکر غایب آمده (وضعی)، ضمیر منفصل مناسب آن به صورت مناسب آن به صورت جمع مذکر غایب می‌آید: **هُمْ ما وضعوا** (آن‌ها قرار ندادند).

ب) چون فعل به صورت متکلم مع الغیر آمده (ما علمنا)، ضمیر منفصل مناسب آن به صورت متکلم مع الغیر می‌آید: **نحن ما علمنا** (ما ندانستیم).

ج) چون فعل به صورت متکلم مع الغیر آمده (لا ننسی)، ضمیر منفصل مناسب آن به صورت متکلم مع الغیر می‌آید: **نحن لا ننسى** (ما فراموش نمی‌کنیم)

- (۳) **المحيط / أكبر من البحر كثرة** (اقيانوس، از دریا بسیار بزرگ‌تر است)
 (۴) **ذاك / اسم إشارة لغير القريب** (آن، اسم اشاره برای غیرنژدیک است)
 بر این اساس، عبارت «في ذلك الوقت» در آن زمان» اضافی است.

۱۵- الف) مردم چه چیزی را ملاحظه می‌کنند؟ مردم ابر سیاه بزرگی و باد نیرومندی و باران شدیدی را مشاهده می‌کنند. (يلاحظُ النَّاسُ غِيمَهً سُودَاءً عَظِيمَهً وَ رِيحاً قَوِيهً وَ مَطْرَأً شَدِيدَهً).
 ب) پدیده چند بار اتفاق می‌افتد؟ این پدیده گاه‌گاهی دو بار در سال اتفاق می‌افتد.
 (تحدُّثُ هَذِهِ الظَّاهِرَةِ مَرَّتَيْنِ فِي السَّنَةِ أَحْيَانًا).

ج) مردم چه چیز می‌گیرند؟ مردم ماهی‌ها را می‌گیرند برای پختن و میل کردنشان.
 (فَيَأْخُذُ النَّاسُ الْأَسْمَاكَ لِطَبْخِهَا وَ تَناولِهَا).

د) تلاش دانشمندان چیست؟ تلاش دانشمندان شناخت راز آن پدیده عجیب است.
 (حَاوَلَ الْعَلَمَاءُ مَعْرِفَةَ سَرِّ تِلْكَ الظَّاهِرَةِ الْعَجِيبَهِ).

ه) فعل‌های مزید متن و باب آن‌ها:

يُلَاحِظُ ← فعل مضارع در باب مفاعة (لاحظ، يلحظ، ملاحظة)

يُصْبِحُ ← فعل مضارع در باب إفعال (أصْبَحَ، يُصْبِحُ، إصباح)

حَاوَلَ ← فعل مضارع در باب مفاعة (حاول، يحاول، محاولة)

أَرْسَلُوا ← فعل مضارع در باب إفعال (أَرْسَلَ، يُرسِلُ، إرسال)

تَسَاقَطَ ← فعل مضارع در باب تفاغل (تساقط، يتساقط، تساقط)

۱۶- الف) مانند برادران معاشرت کنید و مانند بیگانگان معامله کنید.

ب) سعید با مسعود زد و خورد کرد.

ج) وحدت امت اسلامی جلوه‌گر می‌شود.

۱۷- الف) قطعاً این امت شما امت واحدی است و من پروردگار شما هستم، پس مرا بپرستید.

ب) مهمانی سه روز است، پس هر چه (به آن) اضافه شود آن (نوعی) صدقه (دادن) می‌شود.

ج) هر کس از شما کسی را ببیند که به تفرقه و اختلاف فرامهی خواند پس او مزدور دشمن است.

بررسی: الف) **أَمْتَكِمْ**: تركیب اضافی، امت شما / أمّة واحدة: تركیب وصفی، یک امت.

أَنَا مِنْ / رَبِّكُمْ: تركیب اضافی، پروردگار شما / أَعْبُدُكُمْ: فعل امر

جمع مذكر مخاطب، بپرستید / نی: در اصل «نی» بوده است یعنی نون و قایه «ن» و ضمیر

«ی» که نقش مفعول را دارد. به معنی «مرا» و ضمیر «ی» حذف شده و کسره «ن» بیانگر حذف نون است چرا که کسره ـ با حرف «ی» هماهنگی دارد و کسره یادآور «ی» است:
فاعبدوني ← **فاعبدون**

ب) **الضيافة**: مهمانی / ثالثة أيام: مضاف و مضاف‌الیه، سه روز / ما: اسم شرط، هر چه /

زاد: فعل مضاری ثالثی مجرد، فعل شرط، اضافه شود

ج) مَنْ: اسم شرط، هر کس / زَأْي: فعل مضاری، فعل شرط، ببیند / أحداً: مفعول، کسی را /

يَدْعُونَ: فعل مضارع و فاعل آن «هو» مستتر، دعوت می‌کند / إلى التَّفْرِقَةِ: به تفرقه و اختلاف / عَمِيلُ العَدُوِّ: تركیب اضافی، مزدور دشمن

۱۸- الف) مهمان باید **جَابَهُ جَاهَ شَوَدْ** (برود) بعد از سه روز.

ب) به جز خدا کسی را بپرستید.

ج) زرافه در یک روز تنها **كَمْ تَرَ** از سی دقیقه می‌خوابد.

د) مدیر ما را **نَصِيحَتَ كَرَدْ** و ما را به خاطر کار **رَشْتَمَانْ** پشیمان کرد.

۱۹- الف) **الرُّملَاءُ تَعَارِفُوا**.
 ب) الطَّالِبَانِ يَتَعَارِفَانِ.

ج) **نَحْنُ** ما تعارفنا.

بررسی: الف) **الرُّملَاءُ** (هم کلاسی‌ها)، جمع مکسر و مذكر است و با فعل جمع مذكر

غایب «تعارفوا» هماهنگی دارد: هم کلاسی‌ها هم‌دیگر را شناختند.

ب) **الطَّالِبَانِ** (دانش‌آموزان) اسم مثنی است و با فعل مثنای مذكر غایب هماهنگی دارد / «یتعارفان»: دانش‌آموزان هم‌دیگر را می‌شناسند.

ج) **نَحْنُ** (ما)، ضمیر متکلم مع الغیر است و با فعل متکلم مع الغیر «ما تعارفنا» هماهنگی دارد: ما هم‌دیگر را شناختیم.

د) **أَنْتَنَ** (شما)، ضمیر جمع مؤنث مخاطب است و با فعل جمع مؤنث مخاطب «تعارفن» هماهنگی دارد: شما هم‌دیگر را شناختید.

۲۰- الف) وزن کلمات به ترتیب **أَفْلَلُ، يَنْعَلُ، إِغْفَالٌ** حروف اصلی ف ع ل / د خ ل

ب) وزن کلمات به ترتیب **فَعْلُوا، إِأَفْلَلُ، يَأَفْلَلُ** حروف اصلی: ف ع ل / ض ر ب

۲۱- (۱) **القارُعُ**/ليس في داخله شيء (خالی، چیزی در داخلش نیست)

۲) **البَقْعَهُ**/قطعة من الأرض (مکان، قطعه‌ای از زمین است)

- ج) صغار # کبار (کوچک‌ها ≠ بزرگ‌ها)
د) عَمِيل: جمع آن ← عُملاء (مزدوران)

- ب) دروغ می‌گوید.
۳- الف) کجا
د) معاینه کرد.

- ج) سفید
بررسی: الف) قلعه والی کجا واقع است؟ (أين: کجا)
ب) عاقل سخن کسی را که بسیار دروغ می‌گوید باور نمی‌کند. (یکذب: دروغ می‌گوید)

ج) رنگ سفید رنگ آرامش است. (الأبيض: سفید)

د) پیشک دندان‌های کودک را معاینه کرد. (فَحَصَنْ: معاینه کرد)

۴- الف) معبدی به‌جز خدا کیست که نوری برای شما بیاورد. آیا گوش نمی‌دهید؟

ب) خداوند سرپرست کسانی است که ایمان آوردن، آن‌ها را از تاریکی‌های (نادانی و ظلم) به سوی روشنایی بیرون می‌آورد.

ج) قطعاً ما امیدواریم که پروردگارمان خطاهای ما را بیامزد.

د) رئیس قوم (گروه) خدمتکار آن‌ها در مسافت است.

ه) زمانی که بر دشمنت توانمند می‌شوی، پس عفو و گذشت را به عنوان شکر توانایی بر او قرار بده.

و) پنجاه و دو تقسیم بر دو برابر می‌شود با بیست و شش.

ز) دانشمندان از شناخت راز آن پدیده شگفت نامید شدند.

ح) معبد! امید من به خلق (مردم) قطع شده است و تو امید من هستی.

ط) کلاع صدای دارد که با آن به بقیه حیوانات هشدار می‌دهد تا این‌که فوری از منطقه خطر دور شوند.

ى) گنبد سلطانیه در زنجان و موزه میراث روسیای نزدیک رشت است.

بررسی: الف) مَنْ: اسم استفهمام، خبر مقدم، چه کسی / إله: مبتدای مؤخر، معبدی / غير الله: تركيب اضافي، غير خدا، جز خدا / يأتى: فعل مضارع، می آید / يأتى بـ: می آورد / كُمْ: ضمير مفعولي متصل، شما را / ضياء: نور، روشنایی / أـ: حرف استفهمام / لا تسمعون: فعل مضارع منفي، گوش نمی‌دهید.

ب) الله: مبتدا و مرفوع به ضمه ـ، خداوند / ولـي: خبر و مرفوع به ضمه ـ، سرپرست / ولـي الأذين: مضاف و مضافق‌الیه، سرپرست کسانی است که / آمنوا: فعل مضارع، جمع مذكر غائب، ایمان آوردن / يُخرجـ: فعل مضارع و فعل آن ضمير مستتر «هو» / هـ: مفعول و منصوب، مبني، آن‌ها را / من الظـالمـاتـ: جار و مجرور، از تاریکی‌ها / إلى التـورـ: جار و مجرور، به سوی نور

ج) إنـا (در اصل «إنـا» بوده است): همانا ما / نـطـمـعـ: فعل مضارع متعدد، امیدواریم / أـ يغـفـرـ: فعل مضارع التزامي، که بیامزد / لـنا: جار و مجرور، برای ما / رـبـ: فاعل و مرفوع به ضمه ـ / ربـنا: مضاف و مضافق‌الیه، پروردگار ما / خطـایـاـ: مفعول و منصوب، خطاهای / خطـایـانـاـ: تركـبـ اضافـيـ، خطـاهـایـ ما

د) سـيـنـ: مبتدا و مرفوع به ضمه ـ، رئـيـسـ / القـوـمـ: مضـافـالـيـهـ و مـجـرـورـ بهـ كـسـرهـ ـ / خـادـمـ: خـبـرـ و مـرـفـوعـ بهـ فـتحـهـ ـ، خـدمـتـكـارـ / خـادـمـهـ: تركـبـ اضافـيـ، خـدمـتـگـارـ آـنـهاـ فيـ السـفـرـ: جـارـ وـ مجرـورـ، درـ سـفـرـ

هـ) إـذاـ: قـيدـ زـمانـيـ، زـمانـيـ کـهـ / قـدـرـتـ: فعلـ ماضـيـ، تـوانـمـنـدـ شـدـيـ، درـ اـيـنـ جـاـ بهـ دـلـيلـ اـيـنـ کـهـ بعدـ اـزـ «إـذاـ» آـمـدـهـ استـ، مضـارـعـ تـرـجمـهـ مـیـ شـوـدـ «تـوانـمـنـدـ مـیـ شـوـيـ» / عـلـيـ عـدـوـكـ: جـارـ وـ مجرـورـ وـ مضـافـالـيـهـ، برـ دـشـمـنـتـ / إـجـعـلـ: فعلـ اـمـرـ مـتـعـدـيـ کـهـ دـوـ مـفـعـولـ مـیـ خـواـهـدـ / العـقـوـقـ: مـفـعـولـ اـوـ آـنـ وـ منـصـوبـ بـهـ فـتحـهـ ـ / شـكـرـأـ: مـفـعـولـ دـوـمـ آـنـ وـ منـصـوبـ بـهـ فـتحـهـ ـ / للـقـدـرـةـ: جـارـ وـ مجرـورـ، بـهـ خـاطـرـ قـدـرـتـ / عـلـيـهـ (علـيـ +ـهـ): جـارـ وـ مجرـورـ، برـ اوـ

وـ) اـثـانـ وـ خـمـسـونـ: عـدـ اـصـلـيـ، عـدـ مـعـطـوفـ کـهـ هـرـ دـوـ جـزـءـ آـنـ مـرـفـوعـ استـ بـهـ دـلـيلـ مـبـتـداـ بـوـدـنـ، «إـثـانـ» مـرـفـوعـ بـاـ عـلـامـتـ الـفـ (ـاـ) وـ «خـمـسـونـ» مـرـفـوعـ بـاـ عـلـامـتـ «وـ»، روـيـ هـمـ ← پـنـجـاهـ وـ دـوـ / تـقـسـيمـ: صـفـتـ وـ مـرـفـوعـ بـهـ ضـمـهـ ـ / عـلـيـ اـثـنـينـ: جـارـ وـ مجرـورـ بـاـ عـلـامـتـ «يـ»، بـرـ دـوـ / يـساـويـ: فعلـ وـ فـاعـلـ آـنـ ضـمـيرـ «هـوـ» مـسـتـرـ، نقـشـ خـبـرـ رـاـ دـارـ / سـتـةـ وـ عـشـرـینـ: نقـشـ مـفـعـولـ رـاـ دـارـ وـ منـصـوبـ بـهـ فـتحـهـ ـ درـ جـزـءـ اوـلـ وـ «يـ» درـ جـزـءـ دـوـمـ، بـیـسـتـ وـ شـشـ

زـ) يـتـسـ: فعلـ ماضـيـ، نـالـمـيـدـ شـدـنـدـ (بـهـ اعتـباـرـ اـيـنـ کـهـ فـاعـلـ درـ «الـعـلـمـاءـ») جـمـعـ استـ، فعلـ جـمـعـ تـرـجمـهـ شـدـهـ استـ / العـلـمـاءـ: فـاعـلـ وـ مـرـفـوعـ بـهـ ضـمـهـ ـ، دـانـشـمـدـانـ / مـنـ عـرـفـةـ: جـارـ وـ مجرـورـ، اـزـ شـناـختـ / سـرـ تـلـكـ: مضـافـ وـ مضـافـالـيـهـ، رـاـزـ آـنـ / الـظـاهـرـةـ الـعـجـيـبـةـ: مـوـصـفـ وـ صـفـتـ، پـدـیدـهـ عـجـيـبـ

آزمون شماره ۹ (نوبت دوم)

۱- الف) نفت به وسیله لوله بالا می‌رود.

ب) خلبان را ایستاده در کنار هوایپیما دیدم.

ج) مقصود از تأسیسات عمومی چیست؟

د) سگ می‌تواند صدای ساعت را از مسافت چهل قدمی بشنود.

۲- الف) حمیم: گرم و صمیمی

ب) حُجْرَة # عُرْفَة (اتاق)

- ب) با توجه به عدد «عشرین» بیست محدود مفرد و منصوب می‌آید **ترجمه**: کلاع **سنه**
- بیست سال تا سی سال زندگی می‌کند.
- ۱۴- الف) تعیش: زندگی می‌کند، لازم **ترجمه**: الف) ماهی‌ها در رودخانه زندگی می‌کنند.
- ب) لا تَخْذُوا: نگیرید، متعدی **ترجمه**: دشمن من و دشمن خودتان را سربرست نگیرید.
- ۱۵- الف) الكافِ **عمل**
ج) القلبِ **د) خیر**
- بررسی**: الف) با توجه به معنای واژه‌های جمله، برای جای خالی به عنوان فاعل واژه «الكافِ» درست است **ترجمه**: کافر می‌گوید ای کاش من خاک بودم.
- ب) با توجه به حرف جر «ب» در جای خالی اسم مجرور می‌آید **عمل** **ترجمه**: دانشمند بدون عمل مانند درخت بدون میوه است.
- ج) با توجه به اسم پیش از جای خالی که مضاد است، در جای خالی اسم مجرور می‌آید به عنوان مضادیه «القلبِ» **ترجمه**: تو باید یاد خدا کنی زیرا که آن روشنایی قلب است.
- د) با توجه به واژه‌های «أَدْبٌ» و «المرءُ» که به ترتیب مبتدی و مضادیه هستند در جای خالی خبر می‌آید و اعراض مرتفع است «خیر» **ترجمه**: ادب انسان از طلایش بهتر است.
- ۱۶- الف) يَعْقُنْ: فعل متعدی / القْطَ: فاعل و مرتفع به ضمه **جُرْح**: مفعول و منصوب به فتحه **ـ** / يَلْتَئِمْ: فعل لازم / فاعل آن ضمير «هو» مستتر **ترجمه**: گریه زخم را چند بار می‌لیسد تا این که بهبود بیابد.
- ب) هُوَ: مبتدی و مرتفع و مبني / بمنزلة: جار و مجرور و خبر **ترجمه**: آن به مانند جاسوسی از جاسوس‌های جنگل است.
- ۱۷- الف) دلفین ما را به کجا راهنمایی می‌کند؟ دلفین می‌تواند ما را به مکان سقوط هواپیما یا مکان غرق شدن کشتی راهنمایی کند. (بِسْتَطِيعَ أَنْ يُرْشِدَنَا إِلَى مَكَانِ سُقُوطِ طَائِرَةٍ أَوْ مَكَانِ غَرْقِ سَفِينَةٍ)
- ب) دلفین‌ها چه چیزی را کشف می‌کنند؟ آن چه که زیر آب است از شگفتی‌ها و رازها کشف می‌کنند. (تَكْشِفُ مَا تَحْتَ الْمَاءِ مِنْ عَجَابٍ وَ أَسْرَارٍ)
- ج) دلفین‌ها انسان را در چه چیزی کمک می‌کنند؟ دلفین‌ها انسان را به کشف مکان‌های تجمع ماهی‌ها کمک می‌کنند. (تُسَاعِدُ الْإِنْسَانَ عَلَى اكتِشافِ أَمَانَ تَجْمَعِ الْأَسْمَاكِ)
- د) آیا دلفین حیوان احمقی است؟ نه، دلفین حیوان باهوشی است (الدَّلْفِينُ حَيْوَانٌ ذَكِيٌّ)
- ه) حروف اصلی فعل‌ها:
يُحُبُّ **ـ** **ح ب ب**
يُرْشِدُ **ـ** **ر ش د**
تَكَلَّمُ **ـ** **ك ل م**
ثُوذِي **ـ** **ء د ـ**
- ح) إلهي: مضاد و مضادیه، معبودا / قد انقطع: فعل ماضی نقلی، قطع شده است / رجاء: فالع و مرفوع / ي: مضادیه و مجرور / رجائي: تركيب اضافي، اميد / عن الخلق: جار و مجرور، از خلق / أَنْتَ: مبتدأ و مرفوع، مبني، تو / رجاء: خبر و مرفوع / رجائي: مضاد و مضادیه ط للغраб: جار و مجرور، خبر مقدم، كلاع ... دارد، براي كلاع ... است / صوت: مبتداي مؤخر، صدایي / يَحْدُرُ: فعل متعدی و فاعل آن ضمير مستتر «هو»، هشدار می‌دهد / يه: جار و مجرور، با آن / بقیة: مفعول و منصوب به فتحه **ـ** / الحيوانات: مضادیه و مجرور به کسره **ـ** / حتى تبتعد: فعل مضارع، تا دور شوند / سريعاً: قيد حالت، سريع / عن منطقة: جار و مجرور، از منطقة / منطقة الخطر: تركيب اضافي، منطقة خطر
- ي) قبیه: مبتدأ و مرفوع با ضمه **ـ**، گنبد / قبیه سلطانیه: تركيب اضافي، گنبد سلطانیه / في زنجان: جار و مجرور، در زنجان / متحف الشراح: تركيب اضافي، موزه میراث / التراث الریفي: تركيب وصفی، میراث روستایی / قرب رشت: تركيب اضافي، نزدیک رشت
- ـ الف) تو باید به یاد خدا باشی؛ چرا که آن روشنایی قلب است.
- ـ ب) ما آن‌ها را در رحمت خود وارد کردیم زیرا آنها از انسان‌های شایسته هستند.
- ـ ج) و کسانی که غیرخدا را می‌خوانند چیزی را نمی‌افزینند در حالی که آفریده می‌شوند.
- ـ توجه: حرف «و» پیش از «هم يَحْلَقُون» اصطلاحاً واقع حالیه گفته می‌شود و معنای آن «در حالی که» است.
- ـ د) زمانی که موسی به قوم خود گفت: ای قوم من! قطعاً شما به خودتان ستم کردید.
- ـ توجه: «يا قوم» در اصل «يا قومی» بوده که حرف «ي» آن حذف شده است و به جای آن کسره در «قوم» آمده است: ای قوم من!
- ـ ۶- الف) ۱
- بررسی**: الف) اليوم: مبتدأ و مرفوع به ضمه **ـ** / السادس: صفت و مرفوع به ضمه **ـ** / اليوم السادس: موصوف و صفت، روز ششم / من أيام الأسبوع: جار و مجرور و مضادیه، از روزهای هفته / يوم: خبر و مرفوع به ضمه **ـ** / الخميس: مضادیه و مجرور به کسره **ـ** / يوم الخميس: تركيب اضافي، روز پنج شنبه
- ـ ب) سافرنا: فعل ماضی و فاعل آن ضمير بارز «نا»، مسافرت کردیم / إلى قرية: جار و مجرور، به روستایی / لأننا (ل + آن + نا): زیرا که ما / بحاجة: جار و مجرور، نیاز داریم / إلى الهدوء: جار و مجرور، به آرامش
- ـ ۷- الف) تَقْنُقُ: فعل ماضی معلوم متعدی، منتقل می‌کنند / التَّاقْلَاتُ: فاعل و مرفوع به ضمه **ـ**
- ـ توجه: نفت‌کش‌ها فراورده‌های نفت را منتقل می‌کنند.
- ـ ب) يَنْتَلِقُ: فعل مضارع مجهول، منتقل می‌شود / التَّقْفُ: نایب فاعل و مرفوع به ضمه **ـ**
- ـ توجه: نفت از چاهها به پالایشگاهها منتقل می‌شود.
- ـ ۸- الف) السُّؤالُ و «العلم» مضادیه و مجرور به کسره **ـ**
- ـ ب) العلامة: مضادیه و مجرور به کسره **ـ**
- ـ توجه: الف) خوب سوال کردن، نصف علم است.
- ـ ب) همنشینی با دانشمندان عبادت است.
- ـ ۹- كلمات معرب: اسم، الله، الرحمن، الرحيم
- ـ كلمه مبني: بـ (حرف)
- ـ ۱۰- الف) كلمات مبني: هُوَ (ضمیر)، هذا (اسم اشاره)
- ـ ب) كلمات مبني: ما (اسم استفهام)، من (حرف)
- ـ ۱۱- الف) ذات الغصون: تركيب اضافي، الغصون (مضادیه و مجرور)، الغصون التضرة: تركيب وصفی / التضرة (صفت و مجرور)
- ـ ب) «ي» در «صَدِيقَي» مضادیه و مجرور و مبني / جلدی: صفت و مرفوع
- ـ ۱۲- الف) مفتاح: خبر و مرفوع به ضمه **ـ** / خير: مضادیه و مجرور به کسره **ـ**
- ـ ب) العلم: مبتدأ و مرفوع به ضمه **ـ** / قيد: خبر و مرفوع به ضمه **ـ**
- ـ توجه: الف) نماز کلید هر نیکی است.
- ـ ب) علم شکار و نوشتن بند (آن) است.
- ـ ۱۳- الف) ستة
- بررسی**: الف) با توجه به این که پس از جای خالی، محدود به صورت جمع و مجرور آمده و مفرد آن مذکور است، «متر» عدد از نظر جنس مخالف آن می‌آید **سته** **ترجمه**: طول قامت زرافه شش متر است.

درس نامه توپ برای شب امتحان

اسم اشاره: اسمی است که برای اشاره کردن به کار می‌رود و دارای دو نوع نزدیک (القیب) و دور (بعید) است.

جمع	مثنی	مفرد	
هُولاء	هُولاءن - هُولين	هذا	مذكر
هُولاء	هاتان - هاتين	هذه	مؤنث
(این‌ها)	(این دو)	(این)	معنی
أولئك	-	ذلك	مذكر
أولئك	-	تلك	مؤنث
(آن‌ها)	-	(آن)	معنی

كلمات برسشی

لَمْ (لماذَا)	كُمْ	كِيفَ	مَتَّى	أَيْنَ	مَا	مَنْ	هَلْ	أَ
چرا	چند، چه قدر	چگونه	چه زمان	کجا	چه چیزی چه چیزهایی	چه کسی چه کسانی	آیا	آیا

اعداد: به دو گروه تقسیم می‌شوند:

۱) اعداد اصلی: که بیانگر تعداد هستند.

۲) اعداد ترتیبی: که بیانگر ترتیب و رتبه هستند (که در فارسی با پسوند «م» یا «ن» مین» و در عربی بر وزن «الفاعل» یا «الفاعلة» به کار می‌رودند).

اعداد اصلی، یک تا دوازده	
یک:	واحد
هفت:	سبعين
هشت:	اثنان
نه:	ثلاثة
عشر:	أربعة
یازده:	خمسة
دوازده:	ستة

اعداد ترتیبی، یکم تا دوازدهم	
یکم:	الأول / الأولى
هشتم:	الثاني / الثانية
نهم:	الثالث / الثالثة
دهم:	الرابع / الرابعة
یازدهم:	الحادي عشر / الحادية عشرة
دوازدهم:	الخامس / الخامسة

قواعد درس اول: مرور قواعد عربی هفتم، هشتم و نهم

علامت‌ها: فتحه ـ / کسره ـ / ضمه ـ / تنون ـ ـ ـ

اسم

اسم از نظر عدد: در عربی هر اسمی بیانگر تعداد خاصی است که عبارت‌اند از:

مفرد (یکی)، مثنی (دوتا) و جمع (بیشتر از دوتا)

نکته: **علامت مثنی (ان-ین):** هم برای مذكر و هم برای مؤنث استفاده می‌شود.

بته علامت مؤنث (ة-ة) در مثنی تبدیل به «ت» می‌شود؛ مانند:

مدرسة ← مدرستان، مدرستین

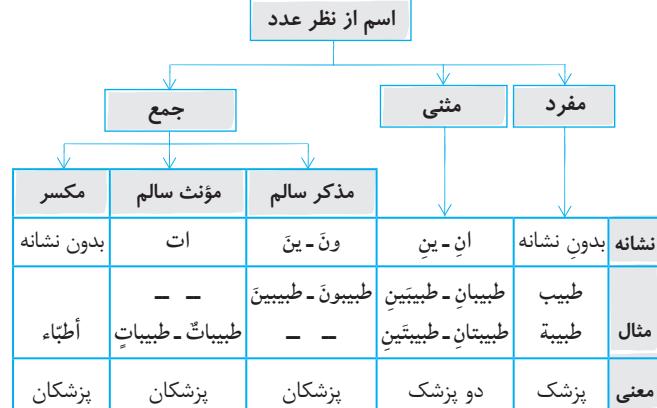
نکته: **جمع سالم:** جمعی است که برای ساختن آن، باید نشانه جمع (ون-ین-ات) را به انتهای اسم مفرد، اضافه کنیم؛ مانند:

عارف ← عارفون، عارفین / عارفة ← عارفات

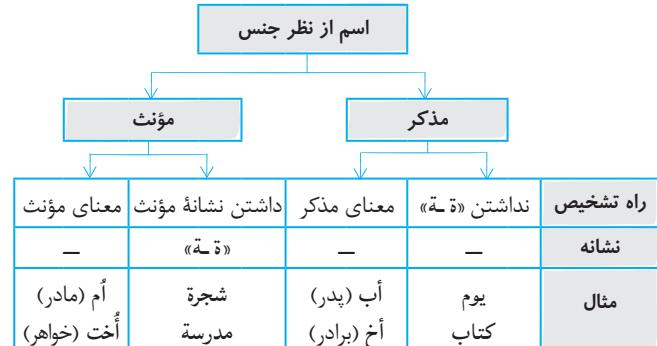
نکته: **جمع مكسر:** جمعی است که روش و نشانه خاصی ندارد و فقط براساس شنیده‌ها یاد گرفته می‌شود و در آن، شکل و نظم ظاهری اسم مفرد چار تغییر می‌شود؛ مانند:

عارف ← عرفاء

○ آیا همه اسم‌های مفرد حتماً دارای جمع مكسر هستند؟ خیر، بعضی از اسم‌ها جمع مكسر ندارند.

اسم از نظر جنس: در عربی هر اسمی، یا مذكر محسوب می‌شود و یا مؤنث؛ البته دلیل مؤنث بودن در بعضی از اسم‌ها داشتن علامت مؤنث (ة-ة) است (مانند: مزرعة) و در بعضی، داشتن معنای مخصوص مؤنث‌ها (مانند: أم: مادر)

آشنازی با صیغه (شخص) و صرف فعل‌های ماضی و مضارع: در فارسی، فعل‌ها و ضمیرها برای شش شخص (شش حالت) به کار می‌روند. شخص در عربی، «صیغه» نامیده می‌شود.

فعل مضارع	فعل ماضی	فعل مضارع	ضمیر پیوسته	الشخص يا صيغه در عربي	الشخص يا صيغه در فارسي
أَفْعَلُ (انجام می‌دهم)	فَعَلْتُ (انجام دادم)	يَفْعُلُ (انجام دادم)	[ي]	متَكَلِّمٌ وَحْدَه	اول شخص مفرد (من) أنا
تَعْلَمُ (انجام می‌دهی)	فَعَلْتُ (انجام دادی)	كَافَعَلَتْ (انجام دادی)	[كَافَتْ]	مُخَاطِبٌ مفرد مذکور	دوم شخص مفرد (تو) أنتَ
تَفْعَلِيَنَ (انجام می‌دهی)	فَعَلْتُ (انجام دادی)	كَافَعَلْتِيَنَ (انجام دادی)	[كَافَتِشَتْ]	مُفَرِّد مُؤْنَثٌ	(تو) أنتِ
يَفْعَلُ (انجام می‌دهد)	فَعَلَ (انجام داد)	هَافَعَلَ (انجام داد)	[هَاشَ]	غَائِبٌ مفرد مذکور	سوم شخص مفرد (او) هو
تَعْلَمُ (انجام می‌دهد)	فَعَلْتُ (انجام داد)	هَافَعَلَتْ (انجام داد)	[هَاشَ]	مُفَرِّد مُؤْنَثٌ	(او) هيَ
تَفْعَلُ (انجام می‌دهم)	فَعَلْنَا (انجام دادیم)	نَافَعَلْنَا (انجام دادیم)	[نَا]	مُتَكَلِّمٌ مع الغير	اول شخص جمع (ما) نحنُ
تَفْعَلُونَ (انجام می‌دهید)	فَعَلْنَاهُ (انجام دادید)	كُنَافَعَلْنَاهُ (انجام دادید)	[كُنَاتَانَ]	جَمِيع مُذَكَّرٌ	دوم شخص جمع أنتُمْ
تَفْعَلْنَ (انجام می‌دهید)	فَعَلْنَاهُ (انجام دادید)	كُنَافَعَلْنَاهُ (انجام دادید)	[كُنَاتَانَ]	جَمِيع مُؤْنَثٌ	أنتُنَّ
تَفْعَلَنَ (انجام می‌دهید)	فَعَلْنَاهُ (انجام دادید)	كُنَافَعَلْنَاهُ (انجام دادید)	[كُنَاتَانَ]	مُشَنِّي مُذَكَّرٌ	أنتَمَا
تَفْعَلَنَ (انجام می‌دهید)	فَعَلْنَاهُ (انجام دادید)	كُنَافَعَلْنَاهُ (انجام دادید)	[كُنَاتَانَ]	مُشَنِّي مُؤْنَثٌ	أنتَمَا
يَفْعَلُونَ (انجام می‌دهند)	فَعَلُوا (انجام دادند)	هُمْفَعَلُوا (انجام دادند)	[هُمَشَانَ]	غَائِبٌ جَمِيع مُذَكَّرٌ	سوم شخص جمع هم
يَفْعَلْنَ (انجام می‌دهند)	فَعَلْنَاهُ (انجام دادند)	هُنْفَعَلْنَاهُ (انجام دادند)	[هُنَشَانَ]	جَمِيع مُؤْنَثٌ	هم
يَفْعَلَنَ (انجام می‌دهند)	فَعَلَاهُ (انجام دادند)	هُنَمَافَعَلَاهُ (انجام دادند)	[هُنَشَانَ]	مُشَنِّي مُذَكَّرٌ	هُنَمَا
تَفْعَلَنَ (انجام می‌دهند)	فَعَلَاهُ (انجام دادند)	هُنَمَافَعَلَاهُ (انجام دادند)	[هُنَشَانَ]	مُشَنِّي مُؤْنَثٌ	هُنَمَا

فعل ماضی استمراری: هرگاه یکی از فعل‌های خانواده «کان» (کان - کانا - کانوا - کانت - کانتا و ...) کمی قبل تراز یک فعل مضارع باید، این دو فعل را در فارسی به صورت ماضی استمراری ترجمه می‌کنیم؛ مانند:

کان الطَّلَاب يَذْهَبُونَ: دانش‌آموزان می‌رفتند.
البَنِتَنِ كَانَتَا تَكُبَّلَنِ: دو دختر، می‌نوشتند.
كَانُوا يَكْبُونَ: می‌نوشتند.

حروف اصلی / وزن: سه حرف اصلی کلمات را «ریشه» می‌نامیم؛ مانند ریشه «د خ ل» در «أَدْخَلَ، تَدَخَّلَ، دَخِيلَ، مُدَاخِلَةً» با جایگزین کردن سه حرف «فَ حَ عَل» به جای ریشه کلمات می‌توانیم وزن آن‌ها را به دست آوریم (وزن؛ آهنگ و ریتم کلمه است)؛ مانند:

أَخْرُجْ بِرَوْزِ أَفْعَلُ / جَمِيلْ بِرَوْزِ فَعِيلْ

ماضی	دخل [وارد شد]
ماضی منفي ما + ماضی	ما دخل [وارد نشد]
مضارع	يَدْخُلُ [وارد می‌شود]
مضارع منفي لا + مضارع	لا يَدْخُلُ [وارد نمی‌شود]
مستقبل (آینده) ست / سوف + مضارع	سوف يَدْخُلُ [وارد خواهد شد]
نهى لا + مضارع مجازوم	لا تَدْخُلُ [وارد نشو]
امر مضارع مجازوم با حذف «ت» و جایگزینی «ا»	أَدْخُلُ [وارد شو]

در ساختن امر و نهی، منظور از «مضارع مجازوم» چیست؟

برای ساختن فعل امر و نهی باید در انتهای فعل مضارع تغییراتی ایجاد کنیم (به این تغییرات، «مجازوم کردن» گفته می‌شود)، که شامل این موارد می‌شود:

۱ اگر در آخر فعل، ضمه (ء) داشتیم به سکون (ء) تبدیل کنیم؛ مانند:

تَجْلِسُ \leftarrow لا تَجْلِسُ

۲ «ن» را از آخر فعل، حذف کنیم به شرط این که قبلش یکی از سه حرف (و - ا - ي) باشد؛ مانند:

تَجْلِسُونَ - تَجْلِسَانِ - تَجْلِسِيَنَ \leftarrow لا تَجْلِسُوا - لا تَجْلِسَا - لا تَجْلِسِي

۳ در جمع مؤنث، حرف «ن» شرط گفته شده را ندارد، پس «ن» حذف نمی‌شود؛ مانند:

تَجْلِسَنَ \leftarrow لا تَجْلِسَنَ

۴ تفاوت «لا» در فعل نهی و نفی چیست؟ (تفاوت لای نهی و نفی)

با به کار بردن «لا» در نهی باید انتهای فعل را تغییر دهیم (لا تَجْلِسُ: نشینی) ولی با به کار بردن «لا» در نفی، انتهای فعل هیچ تغییری نمی‌کند (لا تَجْلِسُ: نمی‌نشینی)

بنابراین روش ساختن فعل نهی: لا (لای نهی) + مضارع مجازوم

روش ساختن فعل امر: فعل امر فقط از صیغه‌های دوم شخص مفرد و جمع (مخاطب)

در مضارع ساخته می‌شود؛ البته با انجام سه مرحله:

۱ حذف «ت» از ابتدای فعل مضارع (دوم شخص)

۲ جایگزین کردن «ا» به جای حرف حذف شده «ت»؛ البته به شرط این که حرف بعد از

«ت» ساکن باشد (اگر ساکن نبود نیازی به جایگزین کردن «ا» نیست).

علامت «ا» به علامت حرف دوم ریشه بستگی دارد؛ اگر حرف دوم ریشه، ضمه داشت به «ا»

ضمه می‌دهیم، اگر فتحه یا کسره داشت فقط کسره می‌دهیم:

ء \leftarrow ي \leftarrow إ

(علامت فتحه (ء) فقط در مورد خاصی از امر به کار می‌رود؛ درس چهارم باب إفعال)

۳ انتهای فعل را به روش گفته شده تغییر می‌دهیم (عنی مجازوم می‌کنیم)؛ مانند:

تَجْلِسُ (نمی‌نشینی) \leftarrow إِجْلِسُ (نشینی)

تَجْلِسِيَنَ (نمی‌نشینی) \leftarrow إِجْلِسِي (نشینی)

تَجْلِسَنَ (نمی‌نشینید) \leftarrow إِجْلِسَنَ (نشینید)

تَجْلِسَا (نمی‌نشینید) \leftarrow إِجْلِسَا (نشینید)

تَجْلِسِيَنَ (نمی‌نشینید) \leftarrow إِجْلِسِيَنَ (نشینید)

تَجْلِسَنَ (نمی‌نشینید) \leftarrow إِجْلِسَنَ (نشینید)

تالکه: در مورد وزن «فاعل» و «مفعول»:

وزن «فاعل» بیانگر انجام‌دهنده یا دارنده حالت است؛ مانند: «خالق: آفریننده» و «عالی: دانای»

وزن «مفعول» بیانگر «فرد یا چیز انجام‌شده» است؛ مانند: «مخلوق: آفریده‌شده» و «علوم: دانسته‌شده»

ترکیب وصفی (موصوف و صفت): در عربی هرگاه دو اسم پشت سر هم قرار گیرند و هر دو «ال» داشته باشند و یا هر دو بدون «ال» باشند و علامت انتهای هر دو، یکسان باشد، موصوف و صفت به حساب می‌آیند.

مثال	الدرُّس السَّهْلُ
موصوف	صفت
[ادرس آسان]	[دانشآموزی شجاع]

ترکیب اضافی (مضاف و مضاد اليه)

در عربی هرگاه دو اسم پشت سر هم قرار گیرند و اسم اول، «ال» و تنوین نداشته باشد و اسم دوم علامتش مجرور (ـ، ـ، ...) باشد، معمولاً مضاف و مضاد اليه به حساب می‌آیند.

مثال	الدَّرْسُ الْلَّمِيْذُ
مضاف	مضاد اليه
[ادرس دانش آموز]	[دانشآموز مدرسه ای]

ترکیب سه کلمه‌ای (اسم + ضمیر متصل + اسم «ال» دار)

در این نوع ترکیب سه کلمه‌ای، ضمیر را بعد از اسم «ال» دار (کلمه سوم) ترجمه می‌کنیم.

مثال: کتابات المفید: کتاب مفید تو

رئی العظیم: پروردگار بزرگ من

بیان ساعت

در عربی برای بیان ساعت به ترتیب زیر عمل می‌کنیم:
ساعت کامل از ← اعداد ترتیبی بر وزن «الفاعلة»

نیم ← «النصف»

ربع ← «الرُّبع»

یک ربع مانده به ... ← «إلا ربعاً»

مثال: ساعت هفت: **السَّاعَةُ السَّابِعَةُ**

یک ربع مانده به هفت: **السَّابِعَةُ إِلَّا رُبْعًا**

هفت و ربع: **السَّابِعَةُ وَ الرُّبْعُ**

یادآوری رنگ‌ها (الألوان)

أخضر (سبز) أخضر (سرخ) أزرق (آبی)

أصفر (زرد) أبيض (سفید) أسود (سیاه)

بنفسجي (بنفس)

یادآوری هفته (أيام الأسبوع)

السبت (شنبه) الأحد (یکشنبه) الإثنين (دوشنبه)

الثلاثاء (سهشنبه) الأربعاء (چهارشنبه) الخميس (پنجشنبه)

الجمعة (جمعه)

وعده‌های غذایی

القطور: صبحانه

كلمات وعبارات مهم درس

فعلها

آتَتْ: رشد کرد (مؤنث)

آتَمَ: رشد کرد (مذكر)

أَبَثَثَ: جست وجو کن

أَوْجَدَ: پدید آورد

زانَ: زینت داد

فُلَّ: بگو

يدَرُّ: می‌چرخد

صارَث شد، گردید

يُتْرُجَع: درمی‌آورد

أَنْزَلَ: نازل کرد

جَهَزَ: مجهز کرد

كَمَلَ: کامل کن

شَقَّ: شکافت

صَيَّرَ: گردانید

العشاء: شام

الغداء: ناهار

كلمات وعبارات مهم تمارین

﴿وَاجْعَلْ لِي لِسَانَ صَدِيقٍ فِي الْآخْرِينَ﴾:

برای من یاد نیکو در میان آیندگان قرار بده.

﴿... لَمْ تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ﴾ [لَمْ = لماذا؛ چرا]:

چرا می‌گویید آن چه را که انجام نمی‌دهید؟

«كثرة صلاتهم و صومهم / صدق الحديث و أداء الأمانة»:

بسیاری نمازشان و روزهشان / راستگویی و امانتداری

﴿لِرَحْمٍ مِّنْ فِي الْأَرْضِ يَرْحَمُكَ مَنْ فِي السَّمَاءِ﴾:

به کسی که در زمین است رحم کن تا کسی که در آسمان است به تو رحم کند.

أطْبُوا الْعِلْمَ وَ لُو بِالصَّيْنِ فَإِنَّ طَلَبَ الْعِلْمَ فَرِيقَةٌ

دانش را طلب کنید گرچه در چین باشد زیرا طلب دانش، واجب است.